

Approprierte teorier

«Conversations»

Trøndelag Senter for Samtidskunst

Professorene Neil Brownsword, Richard Launder, Anne Helen Mydland og Øyvind Suul underviser ved Fordypning i keramikk og leire på Kunst- og designhøgskolen i Bergen. Gjennom utstillingen «Conversations» presenterer de et kunstnerisk forskningsprosjekt som en samtale rundt keramikken postindustrielle karakter.

I samarbeid med Den britiske keramikkbienalen forsøkes det å gjenopplive et «foreldet materiale» gjennom en workshop ved Spode Factory i Stoke-on-Trent i England. Prosjektet søker å utforske fabrikkens historie, industrielle rom og infrastruktur gjennom ulike *post-* perspektiver. De totalt 17 arbeidene varierer i graden de er tydelige i sitt utgangspunkt, men bærer preg av en forskningsbært tilnærming.

Materialets lange håndverksmessige og dekorative tradisjon behandles her rent konseptuelt og fristilles dermed fra håndverkeren/kunstneren. I ytterste konsekvens også fra keramikken selv. De politiske undertonene er klare i Neil Brownswords arbeider, som utforsker forflytningen av porselensproduksjonen fra vest til billigere arbeidskraft i øst som en følge av den globale kapitalismens fremvekst. Hans «Relics» tar utgangspunkt i levninger etter nedleggelsen av akkurat den britiske keramikkindustriens Spode Factory. Anne Helen Mydland utdyper denne tematikken med sine readymades i serien «Made in China/Hands of Labour», der hun sidestiller skår fra originale, håndmalte Ming-vaser fra 1400-tallet med masseproduserte vaser fra nyere tid. Arbeidet understreker verdiforskyvningen i den kinesiske produksjonen, der «Made in China» en gang sto som et kvalitetsstempel på den fineste porselen, i dag står for den billigste masseproduksjon. Sammen med Brownswords' «Relics» fremstår disse verkene som de tydeligste og mest gjennomførte arbeidene i utstillingen, der prosjektets ide kommer klart til uttrykk gjennom formen.

Også Øyvind Suul, med sine tvetydige visuelle kombinasjoner, beholder en nærhet til det keramiske materialet ved å utnytte både dets fysiske kvaliteter og historiske konnotasjoner. Richard Launder går lengst i overskridelsen av materialet i sine steds-spesifikke installasjoner, appropriasjoner og performance, der keramiske virkemidler er fraværende.

De fire forskerne nærmer seg det keramiske materialet gjennom en slags «postproduksjon», der det ikke lenger handler om å arbeide seg frem til en form med utgangspunkt i et ubehandlet materiale, men om å bearbeide allerede produserte objekter. Oppgaven (i tråd med Nicolas Bourriauds utlegning av begrepet) blir heller å velge ut kulturobjekter og plassere dem inn i nye kontekster. Distansen til selve håndverket er dermed komplett. Keramikken står her som en idé eller som et tema, som konseptuell – som samtidskunst.

Som faglig samtale fungerer «Conversations» godt og må kunne kalles et overskridende innlegg i den gamle debatten om kunst versus håndverk. Men som utstilling fremstår dette som en noe rotete og vilkårlig samling av skulptur, installasjon, approprierte teorier, steds-spesifikke arbeider og performative uttrykk, som bærer preg av å være nettopp en løsrevet del av et større forskningsprosjekt.

Margrete Abelsen